

Ärende: VN/1088/2025

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till lagar som har samband med den (uppdragsutbildning och läsårsavgifter)

Lausunnonantajan lausunto

Det centrala innehållet i utlåtandet

Kristinestads stad understöder inte lagförslaget om införande av läsårsavgifter för studerande utanför EU/EES. Små gymnasier är beroende av att attrahera tillräckligt många studerande för att kunna erbjuda ett brett kursutbud och upprätthålla en hög utbildningskvalitet. Utländska studerande bidrar till att fylla dessa platser och säkerställa skolans överlevnad. Ett livskraftigt gymnasium ger kringeffekter på lokalsamhället och dess utveckling.

Tidtabellen är väldigt stram.

Införandet av läsårsavgifter kan skada Finlands rykte som ett öppet och välkomnande land för internationella studerande, vilket kan påverka Finlands internationella relationer negativt.

Näringslivet i Finland behöver utländsk arbetskraft.

Ert utlåtande om de ändringar som föreslås i uppdragsutbildningen för yrkesutbildning

Tillräckliga utredningar behövs för att utesluta att eventuella ändringar inte leder till ännu större brist på arbetskraft i Finland. Yrkesutbildningen bör ha tillräckliga resurser för att på plats tillgodose att de studerande uppnår den kunskapsnivå de behöver. Utbildningen har nu i allt för hög grad fokuserat på lärande ute på olika arbetsplatser eller läroavtalsutbildning.

Ert utlåtande om de ändringar som föreslås i uppdragsutbildningen för gymnasieutbildning

Framkommer inte i propositionen om dessa ändringar även gäller utländska studerande som inlett sin skolgång innan 1.8.2026. Eventuella ändringar bör gälla dem som inleder sina studier från och med 1.8.2026.

9§ mom 2 bör förtydligas beträffande "Den som har beställt utbildningen har rätt att av de studerande som deltar i uppdragsutbildningen ta ut avgifter i enlighet med lagstiftningen i

beställarens placeringsstat eller i enlighet med beställarens praxis, med hänsyn till levnadskostnaderna i de studerandes utreseland.

Ert utlåtande om läsårsavgifter inom yrkesutbildning

Kristinestads stad understöder inte lagförslaget om införande av läsårsavgifter för studerande utanför EU/EES.

Avgiftsfrihet har varit en central attraktionskraft för unga från länder utanför EU- och EES-området som har valt Finland som studieort. Färre studerande kan leda till nedskärningar i kursutbud och försämrad kvalitet - även för inhemska studerande och elever. Om yrkesutbildningsanstalter dras in eller antalet studielinjer minskas riskerar avstånden bli orimligt långa för många studerande. Lagförslaget tar inte tillräcklig hänsyn till att variationer i kommunala förhållanden (t.ex. befolkningsstruktur, avstånd, brist på kompetens) är avgörande faktorer för att utveckla fungerande lösningar – i nuvarande förslag närmar man sig frågan alltför mycket ur ett nationellt och standardiserande perspektiv. Ur kommunens synvinkel hade det varit nödvändigt med ett närmare samarbete särskilt med landsbygdskommuner i beredningen. Nu grundar sig förslaget inte tillräckligt på kommunernas erfarenheter eller synpunkter – detta försämrar dess praktiska genomförbarhet. Små kommuner påverkas oproportionerligt mycket, vilket kan öka skillnaderna mellan stad och landsbygd.

Även högskolorna är beroende av fler studerande och får inte gymnasierna och yrkesutbildningen fler studerande inverkar detta också på den höga utbildningen i Finland.

Näringslivet i Finland är i stort behov av utländsk arbetskraft, införande av läsårsavgifter riskerar ytterligare minska tillgången på arbetstagare.

Skolorna måste hantera mer administration för att säkerställa att rätt avgifter tas ut och att undantag tillämpas korrekt, arbetsmängden torde således öka för skolornas personal, vilket kan ta tid resurser och tid från den huvudsakliga utbildningsverksamheten.

Tidtabellen är stram.

Införandet av läsårsavgifter kan skada Finlands rykte som ett öppet och välkomnande land för internationella studerande, vilket kan påverka Finlands internationella relationer negativt. Avgiftsbeläggning redan på andra stadiet kan avskräcka internationella studerande från att välja Finland överhuvudtaget, oberoende av vilket utbildningsstadium eller vilken arbetsplats det gäller.

Ert utlåtande om läsårsavgifter inom gymnasieutbildning

Kristinestads stad understöder inte lagförslaget om införande av läsårsavgifter för studerande utanför EU/EES.

Små gymnasier är beroende av att attrahera tillräckligt många studerande för att kunna erbjuda ett brett kursutbud och upprätthålla en hög utbildningskvalitet. Utländska studerande bidrar till att fylla dessa platser och säkerställa skolans överlevnad. Avgiftsfrihet har varit en central attraktionskraft för unga från länder utanför EU- och EES-området som har valt Finland som studieort. Införande av läsårsavgifter kan minska antalet utländska studerande, vilket i så fall leder till ekonomisk instabilitet för små gymnasier.

Grundskolan och gymnasierna i Kristinestad har ett stort antal gemensamma lärare. Om gymnasieutbildningen upphörde skulle säkerställandet av god kvalitet på undervisningen riskeras i grundskolan, eftersom timantalet inte längre räcker för att fylla ämneslärares undervisningsskyldighet. Färre studerande kan leda till nedskärningar i kursutbud och försämrad kvalitet - även för inhemska studerande och elever. Om den egna gymnasieutbildningen upphörde skulle avstånden bli orimligt långa för många studerande. Lagförslaget tar inte tillräcklig hänsyn till att variationer i kommunala förhållanden (t.ex. befolkningsstruktur, avstånd, brist på kompetens) är avgörande faktorer för att utveckla fungerande lösningar – i nuvarande förslag närmar man sig frågan alltför mycket ur ett nationellt och standardiserande perspektiv. Ur kommunens synvinkel hade det varit nödvändigt med ett närmare samarbete särskilt med landsbygdskommuner i beredningen. Nu grundar sig förslaget inte tillräckligt på kommunernas erfarenheter eller synpunkter – detta försämrar dess praktiska genomförbarhet. Små kommuner påverkas oproportionerligt mycket, vilket kan öka skillnaderna mellan stad och landsbygd.

Även högskolorna är beroende av fler studerande och får inte gymnasierna och yrkesutbildningen fler studerande inverkar detta också på den höga utbildningen i Finland.

Näringslivet i Finland är i stort behov av utländsk arbetskraft, införande av läsårsavgifter riskerar ytterligare minska tillgången på arbetstagare.

Utländska studerande bidrar till en rikare och mer mångsidig skolmiljö, samt främjar internationell förståelse och kulturell mångfald. Utländska studerande kan skapa långvariga internationella nätverk som gynnar både studerande, skolan och kommunen i framtiden, genom utbytesprogram och globala samarbeten. Ett livskraftigt gymnasium ger kringeffekter på lokalsamhället och dess utveckling.

Skolorna måste hantera mer administration för att säkerställa att rätt avgifter tas ut och att undantag tillämpas korrekt, arbetsmängden torde således öka för skolornas personal, vilket kan ta tid resurser och tid från den huvudsakliga utbildningsverksamheten.

Tidtabellen är stram. I Kristinestad satsar vi mycket på våra internationella studerande och denna eventuella lagförändring riskerar att flera års utvecklingsarbete går om intet.

Införandet av läsårsavgifter kan skada Finlands rykte som ett öppet och välkomnande land för internationella studerande, vilket kan påverka Finlands internationella relationer negativt. Avgiftsbeläggning redan på andra stadiet kan avskräcka internationella studerande från att välja Finland överhuvudtaget, oberoende av vilket utbildningsstadium eller vilken arbetsplats det gäller.

Ert utlåtande om ändringarna i finansieringslagen

Oklarheter i vad som avses med pris per enhet för studerande i gymnasieutbildningen. Syftar "enhet" på studiepoäng, skola, studerande eller annat?

Ert utlåtande om ändringen av läropliktslagen

Förslaget till ändring av läropliktslagen är behövligt, så att studerande från utlandet inte omfattas av Finlands läropliktslag.

Ert utlåtande om rätten att få uppgifter

Kravet på informationsutbyte med Migrationsverket kan hjälpa skolorna att bättre planera och organisera undervisningen och är nödvändigt för att få de uppgifter som behövs med tanke på eventuell läsårsavgift. Men kan även generera mera administrativt arbete.

Tillgången till möjligheten att erhålla information om den studerandes anknytningsperson är värdefull.

Segervall Mila
Kristinestads stad

Utfolk Ann-Louise
Kristiinankaupungin kaupunki - Kristinestads stad